

Tips fra veterinæren ved drektighet og valping

Tekst: Tove Nordlie etter samtale med veterinær Halldor Matre Skålnes, Jeløy dyreklinikk.

En tisepe kan fint få sitt første kull fra de er 1 ½ til 2 år gamle, men de bør ikke være eldre enn 5 år når de får sitt første kull. Årsakene kommer vi nærmere inn på.

Drektighetstida

I drektighetstida er det viktig å holde hunden i god form, mosjonere som vanlig. Svært viktig å unngå at hunden blir tykk. Tykke tisper i dårlig form får svake veer og med det komplikasjoner under fødsel. Dette gjelder også eldre tisper.

Du kan bruke det samme føret som tidligere, og det er svært viktig å unngå fôrbytte rett rundt fødselen, da det kan gi diare. Diare hos en tisepe med små valper vil være svært uheldig både med tanke på bakterier valpene utsettes for, og ikke minst at tisper kan miste melk som følge av for lavt næringsopptak. Hunden bør vaksineres mot parvovirus før parring. Dersom hunden er grunnvaksinert holder det med en gang. Antistoffer mot parvovirus overføres til valper i mors liv og via morsmelk.

Det er vanlig å ta ultralyd på dag 28 for å avklare størrelsen på kullet, men dette er ikke nødvendig. Hvis du skulle oppdage utflod hos tisper i drektighetsperioden bør det tas ultralyd.

Fødselen

De fleste fødsler er ukomplisert, men det er viktig å følge godt med på tisper for å avdekke dersom det er noe unormalt.

Temperaturen faller ca et døgn før fødsel, men for å fange opp det må du kjenne middeltemperaturen. Mål morgen og kveld for å finne den.

Åpningsveene starter ca 12 timer før fødselen. Tispene graver og er ofte urolige.

Når fostervannet har grønn farge indikerer det at hun har full åpning, og det bør skje noe i løpet av 2-3 timer. Press-veer får hun kun når det ligger valper i livmorhalsen.

Valpene ligger i hver sin morkake, og det er viktig å telle at alle har kommet ut med valpene. Rester av morkake i livmoren vil gi infeksjoner dersom de ikke kommer ut, så kontakt veterinær dersom du er i tvil.

Den første tiden med valpene

Det viktigste for å sikre livskraftige valper er at de får morsmelk det første døgnet. For å få i gang melkeproduksjonen er det viktig at tisper er rolige, så her er det viktig å legge forholdene til rette. Dersom valpene er aktive og suger ofte vil det stimulere melkeproduksjonen og sørge for nok melk til hele kullet. Det er livsviktige antistoffer i melken, og enkelte antistoffer kan valpens tarm ta opp kun de første 24 timene. Derfor må du se til at alle valper får suge.

Det er normalt at valpenes vekt går den de første to døgnene. Følg med på valpenes vekt for å forsikre deg om at de legger på seg i tiden etter det. Rolige valper er tegn på nok melk.

Jurbetennelse

Tegn på jurbetennelse er høy feber og ømt og hardt jur. Da er det svært viktig å få tømt kjertlene ofte. Ikke vente med å kontakte veterinær. Ofte må man behandle med antibiotika.

Noen betennelser kan forårsake forråtnelse av vevet, og de betente kjertlene kan sprekke. Dette skjer dersom vi har giftproduserende bakterier, og da må det angrepne vevet skjæres bort.

Det er mange ting å passe på ved drektighet og valping. Det er viktig å være observant og følge råd fra veterinær og fagfolk for å lykkes med ditt oppdrett.

Lykke til!

